

Aan de minister van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit
Mevrouw drs. C.J. Schouten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Brederolaan 34
2692 DA 's-GRAVENZANDE
t +31 (0)174 41 53 88
e info@devpn.nl
i www.devpn.nl

Datum: 21 juli 2021
Ons kenmerk: 210721
Uw kenmerk: 21501-32

Behandeld door: Han de Groot
Telefoon: +31 (0)6 21707522
E-mail: han.degroot@devpn.nl

Betreft: Veen in potgrond en substraten

Hooggeachte mevrouw Schouten,

Op 8 juli jl. heeft de Tweede Kamer de motie Boswijk en Bromet (21 501-32 nr. 1324) betreffende turf (veen) in potgrond aangenomen. Deze motie vraagt de regering toe te werken naar veenvrije potgrond voor particulieren en te komen met plannen voor de uitfasering van veen in substraten voor de professionele markt.

De afgelopen jaren zijn er in de sector al grote stappen gezet om te komen tot duurzame potgrond en substraten. Deze stappen zijn o.a. gezet met innovaties op het gebied van hernieuwbare grondstoffen en daarnaast krijgt een verantwoorde veenwinning (RPP) structureel aandacht. Ambitieuze stappen die voor een deel al invulling geven aan de ambities die ook de grondslag vormen voor de aangenomen motie.

De organisaties Glastuinbouw Nederland, 'Vakgroep Bomen, Vaste planten en Zomerbloemen LTO-Nederland', Tuinbranche Nederland, RHP, RPP, VBN, VBW, VGB, VHG en de VPN zijn betrokken bij de productie, certificering, het gebruik (teelt) en de verkoop (retail) van potgrond- en substraten en brengen als representanten van de internationale topsector (glas)tuinbouw graag onderstaande punten onder uw aandacht.

Waarom potgrond en substraten?

Substraten vormen een onmisbare basis voor de productie van (vrucht)groenten, sierteelt en boomkwekerij gewassen die ons leven groener, gezonder en aangener maken. Substraten vormen de sleutel tot een hoogwaardige productie in de (glas) tuinbouw waarin op een efficiënte wijze met water, energie, nutriënten en landgebruik wordt omgegaan. Daarbij leveren ze een belangrijke bijdrage aan de weerbaarheid van het gewas.

Substraten dienen vrij te zijn van ziekten en plagen en tevens kwalitatief betrouwbaar en plantveilig. Daarnaast dienen substraten aan een breed scala van eigenschappen te voldoen met betrekking tot stabiliteit, constantheid en fysische eigenschappen om te komen tot een efficiënte en weerbare teelt. Vruchtgroenten worden veelal geteeld op steenwol en deels op perliet en kokosmatten. Voor de teelt van siergewassen worden vooral substraten met grondstoffen van organische herkomst ingezet.

De kwaliteit, veiligheid en teeltzekerheid van substraten zijn van primair belang en binnen dit uitgangspunt definieert de sector haar beleid met betrekking tot kwaliteit en duurzaamheid.

Kwaliteit

In Nederland kennen we het RHP-keurmerk gericht op kwaliteitsborging van substraten en grondstoffen. Het RHP-keurmerk vereist volledige controle over productieprocessen om mogelijke contaminatie in de toeleveringsketen effectief uit te sluiten.

Deze beheersing is onder meer bedoeld om plantpathogenen en andere schadelijke organismen in de uiteindelijke potgrond te voorkomen. Organische grondstoffen uit de circulaire economie (compost etc.) dienen derhalve specifiek op risico's te worden beoordeeld. Naast plantschadelijke organismen vormen saprotrofe organismen, waaronder schimmels, een punt van beoordeling en aandacht. Met de introductie van (organische) reststromen moet ook gekeken worden naar andere ongewenste residuen en plantschadelijke stoffen.

RHP is een internationaal keurmerk. Dit is belangrijk voor internationale karakter van onze sector. Substraten moeten ook voor export naar het buitenland vrij zijn van ziekten en plagen.

Duurzaamheid

De potgrond en substraatsector richt zich op het beperken van de milieu-impact in de gehele productiekolom. Hiertoe is de afgelopen twee jaar op Europees niveau met inbreng van Ngo's, wetenschap en bedrijfsleven een geharmoniseerde LCA-methodiek ontwikkeld. De LCA geeft inzicht in de impact van grondstoffen en substraatmengsels in alle schakels van de productieketen.

Veen is de belangrijkste grondstof voor organische substraten. Belangrijke eigenschappen van veengrondstoffen zijn stabiliteit en stuurbaarheid, constantheid, schoon, veilig en in grote volumes beschikbaar.

Naast veen worden andere grondstoffen van organische herkomst/bron toegepast; onder meer houtvezel, schors, kokos, compost en rijstkaf. Het gebruik van deze hernieuwbare grondstoffen zal toenemen. De verschillende grondstoffen hebben onderscheidende eigenschappen en hebben allen bepaalde positieve en minder positieve duurzaamheidskarakteristieken zoals uit de LCA blijkt.

Veenwinning en klimaat

Vanuit de sector wordt ingezet op een verantwoorde veenwinning met aandacht voor natuurontwikkeling, biodiversiteit en klimaatverandering.

Natuur en biodiversiteit

Allereerst wordt opgemerkt dat de veenwinning voor substraten plaatsvindt op ongeveer 0,05% van de wereldwijd aanwezige veengebieden. Veengebieden die intact zijn, dus niet ontwaterde natuurgebieden, worden niet gebruikt voor veenwinning.

De veen- en substraatsector investeert in verantwoorde veenwinning (Responsibly Produced Peat) met het doel 'langere termijn beschikbaarheid van veen' te realiseren. Veengebieden kunnen alleen gecertificeerd worden als hiervoor reeds gedegradeerde gebieden geselecteerd zijn, en er

geen impact plaatsvindt op belangrijke conserveringswaarden. Bij gebruik van veen uit RPP-gecertificeerde veengebieden, wordt na de veenwinning gekomen tot vergaand herstel van deze gebieden met keuze voor de beste opties voor milieu en klimaat. Hierbij draagt veenwinning dus juist bij aan het herstel van ontwaterde veengebieden en dus niet tot onttrekking van waardevolle natuur. Voor nadere informatie wordt verwezen naar www.responsiblyproducedpeat.org.

Klimaatverandering.

Veengebieden die intact zijn, dus niet ontwaterd, leggen koolstof uit de atmosfeer vast. Veenwinning vindt echter plaats in veengebieden die reeds eerder ontwaterd zijn, kortom het veen staat hier al langer boven de waterspiegel. In die gebieden zal het veen ook zonder veenwinning verdwijnen. De koolstof uit het veen oxideert en zorgt voor een geleidelijke CO₂ uitstoot. Met het afgraven stopt dat proces. Het veen krijgt in het substraat een hoogwaardige toepassing omdat het bijdraagt aan de groei van planten en bomen en voedselproductie. Door veenwinning neemt de CO₂-uitstoot niet toe, maar vindt deze op een andere wijze plaats.

Doelstellingen

De potgrond- en substraatsector heeft haar ambities m.b.t. duurzaamheid in drie concrete doelstellingen vertaald:

1. Voor de professionele markt moet het organisch substraat in 2025 voor minimaal 35% uit hernieuwbare grondstoffen bestaan.
2. Voor de consumentenmarkt moet het organisch substraat in 2025 voor 60% uit hernieuwbare grondstoffen bestaan.
3. In 2025 moet 100% van het veen afkomstig zijn van RPP gecertificeerde veenderijen.

Op basis van de ervaringen richting 2025 wil de sector kijken welke ambities daarna moeten gelden. Hierbij speelt een sterk groeiende mondiale vraag naar voedsel en groen en daarmee naar grondstoffen en substraten in 2050. Een grote vraag is of hernieuwbare grondstoffen überhaupt in voldoende mate beschikbaar zijn. Daarnaast is er tijd nodig voor telers die moeten leren werken met nieuwe substraten via onderzoek en praktijktoetsen. Kortom de overgang naar hernieuwbare grondstoffen zal een proces van jaren zijn.

Ketenpartners werken samen om te komen tot een duurzame productie van potgrond en substraten en een duurzame teelt van siergewassen en voedsel. Graag treden wij met u in gesprek om te komen tot verdere afspraken in de succesvolle realisatie van de ambitieuze duurzaamheidsdoelen in onze sector.

Wij zijn vanzelfsprekend beschikbaar voor een nadere toelichting op deze brief. Een kopie van deze brief wordt verzonden aan de vaste commissie LNV van de Tweede Kamer.

Hoogachtend,

Mr. Adri Bom-Lemstra, voorzitter Glastuinbouw Nederland

Remco Beekers, bestuurslid LTO vakgroep Bomen, vaste planten en zomerbloemen

Hein Boon, directeur RHP

Maureen Kuenen, Executive Officer RPP

Frank van der Heide, directeur Tuinbranche Nederland

Eveline Herben, directeur VBN

Marco Maasse, directeur VBW

Matthijs Mesken, directeur VGB

Egbert Roozen, voorzitter Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners

Han de Groot, directeur VPN

